

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

13. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII., József-krt. 38. I. 5. Tel.: 1-303-75.

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31. Tel.: 1-314-00.

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Július 5-ig megfizetendő a II. negyedévi üzletbér harmadik részlete.

Július 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Július 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni július havi forgalmi és fényűzési adó-átalányukat.

Július 15-ig fizetik a fényűzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Július 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Július 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Az év első fele

elmúlt, megkezdődik a nyári szünet. Elcsendesedik a politikai élet, elhallgatnak a nyilvánosság fórumai, a hivatalokban, irodákban megkezdődnek a szabadságok. A főváros élete is elcsendesül, az erőteljes idegenforgalmi mozgalmak eredményeképp látjuk a külföldiek seregét. Jóformán csak az idegenforgalmi tevékenység dolgozik lázas, lüktető ütemben és mindjobban fejlődve tölti be feladatait.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy hazánk és fővárosunk világszerte népszerűbb lesz és ma már alig van kulturember, aki ne tudná, hol van Budapest és mit tud az idegennek nyújtani.

Sokszor megírtuk, hogy az idegenforgalom mai

formája iparunknak ezidőszerint anyagi előnyöket alig nyújt. Ez azonban nem jelenti azt, hogy annak fejlődését ne kívánjuk és magunk részéről is el ne kövessünk mindent, hogy minél nagyobb vonzóerőt gyakoroljunk az idegenekre.

Ismerjük ilyirányú feladatainkat és tudjuk azt is, hogy azok az idegenek, akik kávéházainkat felkeresik, kedves, színes impresszióval gazdagabban távoznak. Reméljük, hogy törekvéseinknek eredménye lesz és idővel nem ritkaság, de mindennapi jelenlég lesz a világot járó külföldi a kávéházban is.

Tudják illetékes tényezőink is, hogy az idegenforgalom fejlesztése körül minő feladatok várnak a magyar vendégiparra. A gyomron át már sok barátság kötött, a fehér asztalnál sokszor megoldásra kerültek olyan kérdések, amelyek a zöld asztal mellett eredmény nélkül vitattak meg. A kávéház a gyomor örömein felül színt és hangulatot nyújt, szórakoztat és kedvessé-kellemessé teszi az időt, amelyet a vendég falai között eltölt.

Bármennyire is ismerik hatásaink a vendégipar feladatait, mégsem méltányolják annak súlyos helyzetét. Nem akarjuk a vendéglátó ipar egyes ágait külön részletezni és bajait egyenként felsorolni, csak magunkról beszélünk, amikor magunkat a hatóságok mostohagyermekének érezzük.

Ha terhekről van szó, akár régiekről, akár újakról, teherbíróképességünkről igen jó a vélemény, tehát részt kapunk belőlük. Előnyökről, könnyítésekről azonban szó sem lehet.

Különbéféle beadványaink éveken át fekszenek az illetékesek asztalaiban, anélkül, hogy érdemlegesen elintéztetnének. Számtalan olyan kérésünk és előterjesztésünk volt és van, amelyek nemesak a mi jogos érdekünket, de a közérdekét és benne a kincstári és idegenforgalmi szempontokat szolgálnák; de a kérés csak óhajítás maradt. Hosszúra nyúlna, ha e kérdéseket most felsorolnók, példaképp elég legyen a kávéházak zenéltetésével kapcsolatos kérések csoportjára — zárórakérdés, engedélyek ügye stb., stb. — reá-

Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója

VII., Rottenbiller ucca 31.

Tojás osztály

Telefon: *1-462-65, 1-350-16. Interurban: 1-346-68.

Sürgőnycim: „Köztej Budapest“

mutatnunk. Sőt a helyzet még rosszabbodik, mert például míg a múltban a kivételes alkalmakra (Nemzetközi Vásár ideje, Szent István hét, stb.), szülő általános zenélesi záróra meghosszabbításokat díjmentesen adták, ma már ezekért az engedélyekért fizetni kell. Vagy felemlítsük a használt kártyák nyilvántartásának szigorú rendszerét, horribilis bírságait?

Kértünk, folyamodtunk mindenfelé, mindenkihez, de az illetékesek elé csak nehezen és kivételesen juthatunk. Viszont vannak szervek és csoportok, akiknek igen sok helyen nyitott ajtója van.

Sajnos, politikai befolyásunk és kapcsolataink nincsenek, hogy ezen a nem szokatlan úton érhetnők el igazságos és jogos kéréseink érvényesülését.

És ha magunkra tekintünk, lássuk meg a magunk hibáit. Nincs meg iparunkban a kölcsönös megértés, a kartársi szolidaritás. Csak harc folyik egymás ellen, meddő céltalan harc, melynek eredménye nem a győzelem, hanem a harcoló felek elvérzése. Amikor a más iparúzó üzleti szolidaritását, egységes árait látjuk, fájdalommal hasonlítjuk össze a sokat emlegetett kávéházi dumping árait. Bár kartársaink egy jó része már belátta e dumping tarthatatlanságát, ezen nem segített, csak akkor, amikor az új rendszer új terheket nyomott a nyakába.

Itt van aztán a dolog, tragikomikus része, hogy akkor, amikor az iparúzó egy adott alkalom folytán igyekszik helyzetét tisztázni és voltaképp csak régi fogyasztói árait tartja fenn, ismét közbelép a hatóság és meg akarja vizsgálni a kávéházak kalkulációját és azok reális voltát.

Nemcsak, hogy nem félünk ettől a vizsgálattól, de a legnagyobb örömmel nézünk annak elébe. Mert ez a vizsgálat hivatva lesz megállapítani azt, amit annak idején az Árvizsgáló Bizottság elnöke leszegezett, hogy a kávéház nem valami konjunkturális luxusüzlet, hanem a legkedvezőbb esetben szerény polgári megélhetést jelent. De erre is csak akkor lesz módunk, ha kartársaink kezünkbe adják azokat a hiteles és őszinte adatokat, amellyel a kávéházak helyzetét világosan demonstrálhatjuk.

Mészáros Győző.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Kötelező képesítő mestervizsga

Irta: **Moór Jenő**, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkára.

A kötelező képesítő mestervizsgának az életbe való sima átutítása a legnagyobb problémája az új iparügyi novellának. A kérdés nemcsak azért nehéz, mert igen nagyszámú, kb. 15000 vizsga gyors lebonyolításáról van szó, hanem azért is, mert Magyarország iparosnépesedési földrajza a kérdés szempontjából a lehető legkedvezőtlenebb. Hazánkban az ipari népsűrűség nem egyenletes: a nagy és közepbirtokokban gazdag mezogazdasági vidékeinken egészen ritka és inkább csak az elsörendű gazdasági és ruhazati szükségleteket kielégítő kézműves szakmákra szorítkozik. Az ipari népesség szakmai elhelyezkedése pedig annyira sporadikus, hogy ebből a szempontból a legnagyobb nehézségekkel kell számolni akkor, amikor minden szakmán belül a képesítő mestervizsgáló bizottság lehető decentralizálására törekszünk.

Mint minden új intézménynél, úgy a mestervizsgánál is nagyszámban keletkeznek olyan elméletek és az eredeti intenciótól messzeeső célkitűzések, amelyek mást akarnak már a kezdet-kezdetén megvalósítani, mint ami az eredeti szándék volt. Az kétségtelen, hogy a mestervizsga kötelezővé tételét követelőkk arra is gondoltak, hogy a kötelező mestervizsgával az önállósulás tempóját fékezni fogják; megnehezítik az ipari pályák előzőnlését s ezzel — ha nem is zárt számhoz kötöttek, de mégis bizonyos közvetett korlátozáshoz juttatják a kézműves ipart. Amíg a törvény meg nem volt, ezek a hangok még szerények voltak, most azonban, hogy a törvény meg van szavazva, már elég hangosan jelentkeznek a birtokban levők előtt rokonszenvesen hangzó követelések.

Nyíltan meg kell mondani, hogy ezek a kívánások az egyetemes közérdek szempontjából igen nagy óvatosságot igényelnek. Azt, hogy az egyéb társadalmi osztályok példaadása után az ipari társadalomban is jelentkeznek elzárkózó, vagy legalább is védekező tendenciák, meg lehet érteni.

A mérnöki kar jár e tekintetben az élen, éppen az ipar rovására. Ámde az is bizonyos, hogy a gazdasági és társadalmi adottságok, az élethivatás és a termelés természete más a többszázezer, önálló gazdasági egzisztenciát magába foglaló iparban, mint az alig egy-kétezer önálló (és nem alkalmazott) gazdasági egzisztenciát reprezentáló mérnöki karban. A nyílt elzárkózási törekvések érvényesítése nemcsak egyetemes nemzeti, hanem mélyreható szociális szempontból sem lenne megokolt és ezért a kötelező képesítő mestervizsga bevezetését sem szabad felhasználni arra, hogy azzal jobban és erőszakoltan igyekezzünk visszautasítani az ipar felé törekvő természetesen önállósulási tendenciákat.

Meg kell elégednünk a képesítővizsgával természetesen együttjáró azzal az önmagától adódó fékkel, hogy maga a vizsga már legalább a minimális szakfelkészültség szempontjából — bizonyos féket jelent azokkal az önállósulni akarókkal szemben,

akiknek szaktudása nem üti meg azt a legkisebb mértéket sem, amit egy önálló iparostól meg kell követelni. A formai képesítés helyébe a valóságos képesítés lép a kötelező mestervizsga révén. Ez kétségtelenül fokról-fokra a nivó emelkedését hozza magával, hiszen még szándékkal sem lehetne megakadályozni azt, hogy a vizsga eredménytelenségétől való félelem, (a sikertelenségnek tudvalevőleg aránylag igen súlyos következményei vannak) fokozottabb felkészülésre ne serkentse a vizsgára készülöket. E tekintetben tehát nincs szükség mesterséges szigorításokra. Ezt egyébként maga az új törvény sem engedi meg. Lényeges különbség van ugyanis a régi mestervizsga és az új képesítő mestervizsga anyaga és célja között. Az 1922. évi XII. tc. 26. §-a szerint „a nemkötelező mestervizsgát annak igazolására szolgál, hogy a vizsgázó iparában az annak gyakorlásához mulhatatlanul szükséges szakképzettséget meghaladó szakismeretekkel és szakmabeli készséggel rendelkezik.“ Ezzel szemben az új ipari novella minden önállósuló iparosra kötelezővé teszi a mestervizsgát, de annak anyagát leszállítja, mondván, hogy „a mestervizsgát annak igazolására szolgál, hogy a vizsgázó iparában az annak gyakorlásához mulhatatlanul szükséges ismeretekkel és szakmabeli készséggel bír.“

Az eltérés a két törvény között az, hogy míg a hatályon kívül helyezett 1922-es törvény többet követelt meg a mestervizsgát letenni akarótól, mint amennyi az ipar gyakorlásához mulhatatlanul szükséges, addig az új törvény nem többet, hanem csak annyit követel meg, ami az ipar gyakorlásához mulhatatlanul szükséges. Az új törvény tehát a kötelező képesítő mestervizsgát lényegében azzá tette, ami volt az 1922. évi XII. tc. alapján a kivételes jogcímenek engedélyezett iparos szakvizsga, aminek célját a 78.000/1923. K. M. r. 66. §-a úgy jelölte meg, hogy „célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó rendelkezik-e olyfokú szakképzettséggel, aminő iparának önálló gyakorlásához szükséges.“ Egészen téves utakon haladnak tehát azok, akik a képesítő mestervizsga nivóját, már most az átlagos nivó fölé akarják emelni, talán elsősorban nem is az iparosok szakképzettségének emelése, mint inkább az önállósulás megnehezítése érdekében.

De nem lenne igazságos sem a készülő mestervizsgának túlzásba vitt szigorítása. Ha józan önbírálattal élünk, el kell ismerni, hogy a tanoncnevelés ma nem egységes nivójú és korántsem érte el országos átlag-

ban azt a nivót, amit 1922 óta joggal várhattunk. Az 1922-es novella az ipari képesítést tulajdonképpen a tanoncnevelésre építette fel: azonban e téren a törvény intencióit, ahány ipartestület, annyiféle szigorúsággal, vagy lazasággal hajtotta végre, úgyhogy a tanoncnevelés ma is tulajdonképpen csak a tanonctartó iparosok lelkiismeretességén és a tanonc személyes ambícióján nyugszik. Ez pedig — sajnos — nem egységes és nem elégséges arra, hogy a nivó gyorsan feljavuljon; különösen nem kisebb vidéki helyeken, ahol még a tanonciskolai oktatás sem szakirányú. Ez az oka annak, hogy az új ipari novella egy lépéssel tovább megy már és az ipartestületi szék feladatává teszi a tanoncnevelés ellenőrzését és ezzel az 1922. évi XII. tc. 73—111 §-ának eddiginél hatásosabb érvényesülését. Ha a műhelyi munka mellett még hatásosabbá tevődik a tanonciskolai nevelés is, amiről az ipari novella egyrészt a beiskoláztatás érdekében a tanoncszerződéskötések és szabadulások idejét az iskolai szünethez kötteti, másrészt a minimális iskolai készütség előírását is megengedi, akkor remény van arra, hogy a nivó a tanonconknál emelkedik és ez természetszerűleg emelni fogja az önállósulók nivóját is.

A tanoncképzés följavítása nélkül lehetetlen a mestervizsgának a törvény intenciója ellenére való följavítása és nem szolgálja az ügy érdekét az, ha olyan követelményeket állítanak föl, amelyek ennek az amugy is nehéz kérdésnek az életbe való sima átültetését megnehezítik. Sokkal nagyobb probléma az, hogy a kötelező vizsgarendszer az életbe az egész reform kockáztatása nélkül gyökeret verjen, mint az, hogy egyes szakmák már most olyan túlzások érvényesítését akarják, amelyeknek célja nyilvánvalóan csak az önállósulások megnehezítése. Arra kell gondolni, hogy az ország ipari benépesítése egészen egyenlőtlen s amugyis sok baj származik abból, hogy gyakran messze vidékre kell majd utazni azért, hogy a képesítő mestervizsga letehető legyen. Már pedig semmiféle közérdek nem kívánja azt, hogy az új önálló polgári gazdasági egzisztenciateremtések ott, ahol a törvényes előfeltételek egyébként megvannak, adminisztrációs és bürokratikus nehézségek miatt megnehezíttessenek. Ez feleslegesen olyan jogos elkeseredést és visszatetszést váltana ki az állampolgároknak, hogy ez a reakció veszélyeztethetné az egész reformnak sorsát. Éppen ezért arra kell törekedni, hogy lehető sok helyen, lehető sok vizgabizottság legyen. Sajnos, ennek nemcsak az egyhe-

Még csak mérni sem kell!

Minden kávéhoz mindig valódi
:Franck: kávépótlékot adjon!
Jelentős jövedelmet biztosít
magának!

lyen egy-egy szakmát folytatók létszámának csekély-sége, hanem az is gátat vet, hogy sok helyen alig-alig lehet kellő számban találni olyan iparosokat, akik egyénileg alkalmasak a vizsgáztatás komoly felkészültséget igénylő szerepére.

A mesterséges korlátozások hívei elégedjenek meg egyelőre azzal az önként adódó korlátozással, ami magából a kötelező vizsga tényéből származik. És gondoljanak arra, hogy most kezd majd jelentkezni annak a 152.588/1931. K. M. sz. rendeletnek a hatása is, amely a tanonclétszámot korlátozta. Hiszen Budapesten a képesítéshez kötött iparokban 1927-ben még 12,749 tanoncszerződést kötöttek, amely szám 1931-ben 8607-re, 1932-ben 6792-re, 1933 évben 6646-ra csökkent. Innét már ismét emelkedés van, amennyiben 1934-ben 7813, 1935-ben 8821 volt a kötött tanoncszerződések száma. Most jelentkezik azonban a fölszabadítások számának csökkenése, éppen akkor, amikor a műhelyek némileg mégis löbb munkást kezdenek igényelni s 5—8 év múlva jelentkezni fog a hatás az önállóulok számának csökkenésében is. Bármennyire örvendetes jelenség is ez magasabb nemzetgazdasági szempontból, mégis rámutatunk azért, hogy az ipari pályák ú. n. „előzőnlése“ miatt aggodalmaskodókat megnyugtassuk.

A legfontosabb ipartestületi munkák egyike tehát a kötelező képesítő mestervizsgák tárgyában a kamara által az ipartestülethez intézett körleveleknek szakmánként való lelkiismeretes feldolgozása és megválaszolása. Akármennyire terhes munka is ez, nem szabad attól visszariadni, mert annak tárgyilagos és a törvény helyes intenciójának megfelelő elvégzése biztosítja csak a nagy reform sikerét.

Tanonciskolánk évvizsgálója

Folyó évi június hó 20-án déli 12 orai kezdettel tartottuk meg a tanonciskola folyó 1935—1936. évi záróvizsgálatát, amelyen az ipartestület, a felügyelőbizottság, az iparüzők, szülők, iparunk és iskolánk barátai vettek részt.

Mészáros Győző, ipartestületi elnök, *Klauber József*, *Horti Károly*, *Weingruber Ignác*, *Róna Györgyné*, *Pasics Sándor* és még többen jelentek meg a vizsgálaton. A református egyház képviselőiben *Becske János* református lelkész jött el.

A Magyar Hiszekegy után egymást követték a hittan, a szak-, közismereti és nyelvi tárgyak, amelyek mindegyikében a tanulók nagy készültséget mutattak. Közben a tanulók költeményeket szavaltak meglepő művészi tökélyvel.

Az iskolától megváltak búcsúja következett. *Hegedüs József* IV. o. t. magyarul, *Kauker László* III. o. t. németül és *Pasics László* IV. o. t. franciául köszönte meg az ipartestület elnökének és az iskola igazgatóságának áldozatos tevékenységüket, jóságú-

kat. Fogadalmat tettek, hogy az ipartestület áldozatkésztségét sohasem felejtik el és az elődeikhez méltó, hazájukat és iparukat igazán szerető magyar pincérek lesznek. Az iskola igazgatója meleg szavak kíséretében osztotta ki az ipartestület jutalomdíjait.

Jutalmat kaptak: *Fehér István* I. o. t., *Plöchl István* I. o. t., *Leier Sándor* II. o. t., *Kauker László* III. o. t., *Littkei József* III. o. t., *Hegedüs József* IV. o. t., *Pasics László* IV. o. t. Ez utóbbi ernyedetlen szorgalma, jó magaviselete és kiváló előmenetele jutalmául a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara bronz érmét is elnyerte.

Mészáros Győző ipartestületi elnök zárószóvaiban elismerését fejezte ki az iskola érdemes munkája felett.

A jövő kávé pincéreihez szólva, kiemelte a magyar nemzeti érzés mindenekfelett való fontosságát. Utalt arra, hogy a becsületes munka, odaadás és hűség teremthet jobb jövőt és állíthatja talpra hazánkat.

Mély nyomot hagyott intelmei után a Himnusz zárta be az emelkedett hangú ünnepélyt.

Előljárósági ülés

1936. június 23.

Az ipartestület előljárósága június 23-án tartotta a nyári szünet előtti utolsó előljárósági ülését. A napirend tárgyainak bősége egyáltalán nem mutatott a nyári szünet előtti időre. A testületi tagok érdeklődése már inkább kánikulai jellegű volt, „sokat láttunk, akik nem voltak jelen“.

Az ülésen résztvettek: *Mészáros Győző*, ipartestületi elnök, *Gál Arnold* alelnök, *Dr. Hernády Jenő* székesfővárosi tanácsjegyző, iparhatósági biztos, *Horti Károly*, *Katona István*, *Klauber József*, *Otto Dezső*, *Singer Kálmán*, *Szlavek Károly*, *Weingruber Ignác* előljárósági tagok, *Weingruber László* számvizsgáló, *Dr. Havas Nándor* főjegyző.

Az ülés megnyitása után.

Elnök az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Horti Károly* és *Otto Dezső* előljárósági tagokat kérte fel, majd bejelentette, hogy *Szabó Samu* és *Dr. Strausz Vilmos* alelnökök, *Freiwirth Jenő*, *Rónai Miklós*, *Lissauer Gyula* előljárósági tagok távolmaradásukat kimentették.

A kimentések tudomásulvételtek.

Az 1936. május 5-én tartott előljárósági ülés jegyzőkönyve bemutatott és megjegyzés nélkül helybenhagyott.

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Buda pest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1—213—85.
Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosója.

**Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt** kávéházakban
nélkülözhetetlen

A napirend következő pontjain *Hegedüs József*, *Horti Gábor*, *Görbe István*, *Pasics László*, *Pados Kálmán*, *Polónyi Tibor* segédvizsgát tett tanoncok segéddeavátása szerepelt, akikhez *Mészáros Győző* elnök intézett lelkes hangú buzdítószavakat és nekik munkakönyveiket kiadta.

Főjegyző bejelentette, hogy *Szalai Illés* (Alsó-margitsziget), *Braumann Dezső* (Limanovai), *Grünfeld Pál* (Susogó) iparendélyt nyertek és a testület tagjai sorába beiktattak. *Vásárcsarnoki Buffet Kft.*, *Márkus Imre*, *Berkovits Ignác* (Susogó) iparukat megszüntették és a tagok sorából töröltettek.

Elnök sajnálattal jelenti, hogy iparunk régi érdemes barátja, sok éven át volt szállítója, *Kunstaedter Adolf*, a *Kunstaedter D.* cég főnöke váratlanul elhunyt. *Elnök* a gyászoló családhoz részvétlívratot intézett, melyben a testület fájdalját fejezte ki.

Az előljárási elnök intézkedését megilletővé vette tudomásul.

Elnök jelentést tesz a borralaló megszüntetéséről elrendelő miniszteri rendelet végrehajtásáról. A rendelet május 26-án lépett életbe és azóta teljesen zavaros a helyzet az iparban. Mindenki más és mást csinál és iparunk rendje felborult. A kereskedelemügyi minisztérium felhívására statisztikai adatgyűjtést eszközöltünk, sajnos a kartársak az erre vonatkozó felhívásnak is hiányosan tesznek eleget. Az eddigi adatok szerint alapos a reményünk arra, hogy a minisztérium nem fogja szükségesnek találni a minimális munkabérek megállapítását.

Főjegyző ismertette az adatgyűjtés eddigi eredményeit, mire az előljárási elnök a jelentést tudomásul vette.

Az *Árelemző Bizottságnak* az ipartestület elnökségéhez intézett felhívását *főjegyző* olvasta fel, mire

Mészáros Győző elnök ismerteti az ebben az ügyben folytatott tárgyalásokat. A bizottság elnökének, *dr. Laky Dezső* műegyetemi ny. r. tanárnak felhívására a testület vezetősége megjelent az *Árelemző Bizottságnál*, ahol *Öméltósága* szóvá tette a százalékrendelet életbeléptetésével egyidejűleg a kávéházakban keresztülvitt áremeléseket. Ez a jelenség adott alkalmat arra, hogy a kávéházak árait az *Árelemző Bizottság* vizsgálat alá vegye. Ismeri a kávéházakra súvósodó terheket, de a rendelet életbeléptetésének ténye nem indokolja az áremelést. — *Módot és időt* kíván adni arra, hogy a testület adatokkal indokolja az áremelések jogosultságát. A testület elnöke a tárgyalás alkalmával teljes mértékben kifejtette a vezetőség felfogását, elismerte és indokolta az áremelés szükséges voltát. Saját részéről szívesebben látta volna, ha ez a két intézkedés nem esik egy időre, azonban a rendelet folytán a munkaadók által átvállalni kényszerült terhek, egyes üzletekben azonnali intézkedést tettek szükségessé. Kijelentette, hogy a történt áremeléseket teljes mértékben indokoltnak és igazolhatónak tartja.

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár Rt.

WERTHEIM

F. és Tsa. Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel uca 12. Telefonszám: 1-983-32

E tárgyalás eredményeképp újabb felhívást kaptunk az *Árelemző Bizottságtól*, melyben a kávéházak ét- és árlapjainak, úgyszintén néhány üzem részletes kalkulációinak rövid határidőn belül való bemutatására utasít.

Főjegyző felolvasta az *Árelemző Bizottság* második levelét, mire

Elnök közli, hogy annak tartalmát körlevélben hozta a kartársak tudomására. Tekintettel a kérdés fontosságára, továbbá az *Árelemző Bizottság* azon jogára, hogy az adatok helyességét könyvvizsgálat útján is ellenőriztetheti, a kartársakat saját érdekükben kéri arra, hogy kellő határidőben, pontos és hiteles adatokat szolgáltatassanak be, mert csak ily módon bírjuk iparunk igazát bebizonyítani.

Katona István felszólalásában engedélyt kér arra, hogy a napirendre fel nem vett egyéb kérdéseket is szóvá tehesse.

Az előljárási elnök a kéréshez hozzájárult, mire *Katona István* helyteleníti, hogy a legutóbbi taggyűlés után a lapokban olyan tartalmú kommunikék jelentek meg, melyek szerint az ipartestület elnöksége elítéli a kávéházi áremeléseket. A százalékrendszer olyan többletet jelentett az üzemekre, amelyeket máshonnan fedezni nem lehetett, tehát kénytelenek voltak emelni. Az áremelés tényleg csak nivellálás volt. A nyilatkozat után nehezebbnek látja azok helyzetét, akik áraikat emelték, talán a kommuniké szövegezése szerencsésebb lehetett volna. E kérdésben az elnökség sem volt egyöntetű.

Nem tudja, bír-e tudomással az elnökség arról, hogy a Genfi Szövetség átiratot intézett a különböző munkásegyletekhez, melyben kéri, hogy a főpincéri rendszert töröljék el. Erre vonatkozólag nyilatkozatot kér és a kérdés tárgyalásra tűzését.

Mint hogy a pincérek most már kevesebbet keresnek, mint azelőtt és amellet a miniszter úr kijelentette, hogy nem fogja túrni, hogy kevesebbet keressenek, mint azelőtt, ez okvetlen a nivellálódást fogja hozni.

A szolgálati egyenruha kérdésében is kéri az elnökség nyilatkozatát. Vannak helyek, ahol frakkban kell dolgozni, máshol sújtásos bluzokban ez az illető üzlet dolga.

A székesfőváros polgármestere a legutóbbi napokban szigorúan utasította a kerületi előljárásiakat, hogy a hadirokkantak és hadiözvegvek alkalmaztatására vonatkozó intézkedések betartását szigorúan ellenőriztesse. Van-e erről a rendelkezésről a testületnek tudomása, történt-e ily irányban intézkedés? Két-három hónappal ezelőtt ő is kapott ilyen írást, amelyre akkor a testület válaszolt.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapított 1824.

A lakbérszabályrendelet legközelebb életbe fog lépni, kérde, kaptunk-e megnyugtató választ, a felmondásokra vonatkozólag és a szemétpénzt illetőleg?

Indítványt terjeszt elő oly értelemben, hogy elentében az eddigi gyakorlattal, a nyáron is tartásának előljárásági ülések.

Klauber József a minimális munkabérek megállapítása tárgyában intéz kérdést.

Elnök: Katona István felszólalásában kritika tárgyává tette az elnökség hírlapi nyilatkozatát. Mindenekelőtt kijelenti, hogy nem az *elnökség*, de elnök nyilatkozatáról van szó. Ez már folyománya volt a taggyűlésnek, amelyen egy hírlapíró is volt jelen, aki tudósítást, nem pedig kommunikét közölt. A tudósítás megjelenésére nincsen befolyásunk, ez tehát nem a testület elnökének hivatalos nyilatkozata. Arra tehát, hogy egyes lapok ezt a tudósítást hogyan közlik, befolyásunk nincs. Mindenesetre a közlemény hézagoss volt, mert nem tartalmazta azt a kijelentést, hogyha az áremeléseket nem is tartotta az adott pillanatban időszzerűnek, de indokoltak igen. Igen súlyos következményekkel kerültünk szembe, a kávék kénytelen volt a helyzetből folyó terheket magára vállalni.

Ha az ipartestület által bekért adatokat azzal a tárgyilagossággal és pontossággal kapjuk meg, ahogy azt kértük, akkor van rá remény, hogy fókuszáljuk a dolgot. De ha nem, akkor az Árelemző Bizottság működése következik, könyvvizsgálatokkal és mindezek consequentiáival.

Azzal is vádolták kartársainkat, hogy a 10 filléres emelések 80—100 pengős több bevételt jelentenek, amiből a regie emelkedés csak 20—30 pengőt jelent.

Katona István: Ez téves megállapítás.

Elnök: A kávéházak könnyvezetése sem helyes, mert jóformán senki se írja le a befektetett tőke amortizációját, kamatait, a renoválások költségeit.

Ami a felszólalás további tárgyait illeti, felemlíti, hogy a genfi szövetség akciójáról nemesak tudomásul bír, de azt ép előző napon ezzel le is tárgyalta. A szövetség ugyanis négy érdekelttség nevében, testületünkhöz fordult, azonban a beadványt csak két érdekelttség írta szabályszerűen alá. Ennek ellenére elnök késznek nyilatkozott az érdekeltségek fogadására, erre a meghívásra csak a Genfi Szövetség jelent meg, mely javaslatát be is terjesztette a főpincéri rendszer eltörlése iránt.

A beszélgetés folyamán a szövetség elnökét és

titkárát sikerült meggyőzni arról, hogy a tervezet a főváros kávéházaiban kivihetetlen.

Ami a minimális munkabérek tárgyában megjelent miniszteri nyilatkozatot illeti, utal arra, hogy a lefolytatott tárgyalások alatt ez a kérdés is szóba került és már akkor hivatkoztunk a statisztika adataira, amelyek a más szakmák kereseti viszonyait tartalmazták. Ez adatok szerint a pincérek kereseti viszonyai a százalérendszer mellett is még mindig jobbak, mint a más szakmák munkásaié.

A hadirokkant kérdéssel ipartestületünk már évek előtt intenzíven foglalkozott, sőt statisztikai felvételek útján megállapítottuk, hogy a kávéipar ily irányú kötelezettségének teljes mértékben megfelelt.

Ami az előljárásági ülések megtartását illeti, feleslegesnek tart minden külön határozatot, mert ha szükségesnek látja, az ülések sorozatát is össze lehet hívni.

Az egyenruha kérdésben álláspontja az, hogy a szolgálati ruha beszerzése a munkás kötelessége, a munkaadó legfeljebb megkönnyítheti ezt.

Klauber József a lakbérrendeletre vonatkozólag kéri elnök felvilágosításait.

Szlavek Károly a százalékrendelet konzekvenciáival foglalkozik. Majd az egyenruha kérdés részleteit ismerteti.

Elnök figyelmezteti a kartársakat a kiküldött kérdőívek pontos kitöltésének fontosságára. Majd a lakbérszabályrendelettel foglalkozva közli, hogy a szemétpénz megsabálására vonatkozólag előterjesztéssel fordultunk a székesfőváros polgármesteréhez, de erre választ még nem kaptunk.

Bár a napirend későbbi pontján szerepel, felemlíti, hogy a kereskedelmi és iparkamara legutóbbi közgyűlésén a kereskedelmi és ipari tulajdonjog kérdése napirendre került. Ez alkalomból levelet intézett a kereskedelmi és iparkamara elnökéhez, az ügy referenséhez, Vértés Emil és Dán Leó kamarai tagokhoz, amelyben kezdeményezésüket megköszönve, testületünk közreműködését készséggel felajánlja. dr. *Éber* Antal kamarai elnöknek válasza felolvastott.

Katona István újabb felszólalásában a pincérek kereseti viszonyaival, másrészt a főpincéri rendszer fenntartásának szükségességével foglalkozik.

Több felszólaló nem volt, mire elnök a vitát befejeztette és a testület tagjait a kiküldött ívek pontos kitöltésére és beküldésére hívta fel.

A *Székesfőváros Polgármesterének* 1936. évi június hó 8-án 52.203/1936. V. ü. sz. alatt kelt határozata, melyben a testület évi közgyűlésének jegyzőkönyvét, határozatait, zárószámadását, költségvetését jóváhagyta, bemutattatott és tudomásul vétetett.

Az „*Óraagyár*”-nak gyufaautomatáknak a kávéházakban való felállítását célzó ajánlata,

Az ipartestületi munkaközvetítő április és május havi tevékenységi kimutatása, tudomásul vétettek.

Az áruházak versenyének szabályozása tárgyában kiadott rendeletervezet ismerttetett azzal.

Kristály ásványos forrósviz. csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

hogy a várt szabályozás állítólag az ipartörvény novilla keretében fog megjelenni.

A kereskedelmi és iparkamara kérdésére adott válasz, mely szerint kávé vagy vendéglős kiránduló csoportok szervezésével és a kirándulás helyére való szállításával nem foglalkozhatik;

A Budapesti Gyógyszerész Testülettel folytatott levélváltás;

Az automata billiárdok illetékének leszállítására vonatkozó kamarai előterjesztés;

A Magyar Cigányzenész Szövetség megkeresése, bemutattattak, és a történet intézkedések tudomásul vétetvén, irattározattak.

Főjegyző bemutatta a székesfőváros polgármesteréhez benyújtott előterjesztést, melyben a testület kéri, hogy a főváros ásványvízüzemei a megalakult ásványvízkartellhez ne csatlakozzanak.

Elnök megjegyzi, hogy információja szerint a főváros nem csatlakozik a kartellhez, de az ásványvíz árának felemeléséről szó van.

A napirend utolsó pontjaként

Elnök beszámol a vendéglős ipartestület helyiségében megtartott testületközi értekezletről, amelyen egy, az érdekelt szakmák céljait szolgáló jéggyár alapításának terve merült fel. Felemlíti, hogy amióta a jégrendelet a műjég használatát kötelezőleg írta elő, a jéggyárak árakat felemelték. Ez ügyben nyomban az Árelemző Bizottsághoz fordultunk, de intézkedés eddig nem történt. A magunk részéről is csatlakoztunk tehát a felvetett eszméhez, felkértük mi is a vendéglős testületet, hogy az előkészületi munkákat lássa el.

A napirend ezzel véget ért, elnök az előljárási tagjainak kellemes nyaralást kívánva, az ülést berekesztette.

Winchkler István miniszter a vendéglátó ipar fejlesztéséről

A Baross Szövetség közgyűlésének határozatából kifolyólag felterjesztéssel fordult a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrhoz, melyben rámutatott arra, hogy idegenforgalmunk hathatós továbbfejlesztésének egyik sarkalatos feltétele a vendéglátó ipar berendezéseit a modern élet követelményeinek szintjére és európai nivóra emelni. A magyar vendéglátó ipar eddig csak szerény mértékben, helyesebben kis hányadában képes megfelelni ezeknek az igényeknek. Ez az elmaradottság kétségtelenül a tökélyre vezethető vissza. A helyzet ismeretében arra utalt a közgyűlés, hogy a tökélyre jórészt pótolható lenne, ha az iparfejlesztési adókedvezményeket a vendéglátó ipar is élvezhetné az eszközrendező beruházások után.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr e felterjesztésre most 7781/I.—1936. szám alatt folyó hó 2-án kelt leiratában válaszolt, mely így hangzik:

„Folyó évi február hó 11-én 41—1936. szám alatt kelt felterjesztésére az alábbiakról értesítem a Szövetséget.

Elsőrendű minőségekben,

a legolcsóbban szerezheti be napi szükségletét az alanti cikkekben:

Jamek

(barack, málna, ribizli, meggy, eper, narancs)

Málnaszörp

(65% cukortartalommal, utóprés mentes succusból)

Olivaolaj

(akár valódi olasz, akár helyi gyártmány)

Szardinia

(Nice, Cine és egyéb portugál minőségek)

Szardellagyűrűk

(Arrigoni és Societe gyártmány)

Gyümölcs és főzelékkonzervek

Budapesti Kávésok

Áruforgalmi Rt-nál

Budapest, VIII., József-krf 38.

Telefon: 1-392-77.

A vendéglátó ipar fejlesztését a magam részéről is olyan feladatnak tekintem, amelyhez igen fontos közérdekek fűződnek. Erre való tekintettel a vendéglátó iparnak megfelelő hitellelteremtés, a szakoktatás felkarolása, az egyes vendéglátó iparágak munkaterületének a kívülállókval szemben való megvédése és más hasonló eszközök útján való fejlesztése gondoskodásom tárgya.

Azt a kérelmet azonban, hogy a vendéglátó iparágakat, illetőleg azok meghatározott körét az iparfejlesztésről rendelkező jogszabályokban meghatározott kedvezményekben, vagyis adófelengedésben, vasúti tarifakedvezményekben, államsegélyekben és más hasonló támogatásban részesítek, nem áll módomban teljesíteni. A kérelem teljesítésére ugyanis az iparfejlesztés ügyét újraszabályozó 1931. évi XXI. tc. lehetőséget nem nyújt.

A vendéglátó ipar érdekében minden esetre annyi kétségtelenül történt, hogy igen jelentős összegű újabb kölcsönök boesáttattak a vendéglátó ipar rendelkezésére kifejezetten modernizálási és egyéb újabb építkezési céllal.

A miniszteri leirat is elismeri a kedvezmények nyújtásának gazdasági szükségességét, csupán külön törvényi felhatalmazás híján nem látja a lehetőségét annak, hogy ezt a célt ebben a formában szolgálja ki lehetne.

Használt pamlagok, csil-
lárok, billiárdok,
márványasztalok, fűzfotelek. Kölcsönzés.
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
Király-utca 44. — Telefon: 1-291-34

Mit javasol a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az üzleti tulajdon védelmére?

Az ipar és kereskedelem évek hosszú sora óta küzd az üzleti tulajdon védelmének törvénybeiktatásáért. Az üzleti tulajdon alatt azt az üzlet- ill. vevőkört kell érteni, amelyet a kereskedő az általa bérelt üzlethelyiség számára hosszú évek munkájával megszerzett. Ez az üzleti tulajdon teljesen veszendőbe megy, ha a bérleti szerződés megszűnése folytán a kereskedő kénytelen az üzlethelyiséget elhagyni és új üzletét más helyen megnyitni. Ez esetben az elődnek hosszú, fáradtságos munkájával és költséges propagandájával megszerzett üzleti tulajdonát az utód készen kapja, mert a közönség az illető üzlethelyiséget már megszokta és akkor is oda megy, ha az üzletet más tulajdonos veszi át. Az utód az üzleti tulajdon értékét nem az azt megalapító elődjének téríti meg, hanem a háztulajdonosnak.

Ezt az igazságtalanságot egyes külföldi államok törvényhozása már régen felismerte és az üzleti tulajdon védelmére jogszabályt alkotott. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara most napirendre tűzte e kérdésnek Magyarországon való rendezését. Az előadó *Salusinszky* György e célból részletes emlékiratot dolgozott ki, amelynek bevezetésében ismerteti a külföldi törvényhozásoknak főbb rendelkezéseit, megemlékezik a francia, az angol, a belga és a dán törvényekről, majd a következő javaslatot terjeszti elő:

„Az üzletbérlő érdekeit a magyar viszonyok két esetben kívánják védelembe venni:

1. Ha a háziúr abból a célból mond fel, hogy ezáltal a bérlő üzleti tulajdonát kihasználja, illetve a bérlő kényszerhelyzete folytán indokolatlan magas bért érjen el.

2. Ha különleges helyiségről van szó, amelynél a kiköltözéssel járó kár a normális károsodást lényegesen túlhaladja és így a bérlő existenciája a helyiséggel össze van forrva. Ily esetekben még akkor is szükséges a bérlő védelme, ha felmondás nem a célból történik, hogy a helyiség újra hasonló üzem céljaira adassék. (Ez az eset áll pl. fenn kávéházaknál, mozgófényképszínházaknál, kereskedelmi és ipari üzemeknél, amelyek gépek beépítésével, átalakításával jelentős tőkét invesztáltak, stb., mert ilyen esetekben, ha a bérleti szerződés megszűnik, a bérlő nem képes üzemét minden további nélkül új helyiségbe áthelyezni.)

ad. 1. Miután itt az üzleti tulajdon védelméről van szó, tehát a védelemnek csak oly esetekre szabad kiterjednie, amikor a háziúr ugyanolyan vagy hasonló üzem céljaira adja ki helyiségeit, avagy ő maga vezet benne ugyanolyan vagy hasonló üzemet. Ilyen esetekben kártérítési biztosítás volna a bérlő számára indokolt.

Miután a fővárosi lakbérleti tervezet kimondja, hogy a védelem előfeltétele, hogy a bérelt helyiség bérelte a felmondás időpontjában ugyanazon felek vagy jogutódjai között legalább 10 év óta áll fenn; ezt az időpontot itt is irányadónak lehetne venni. Ugyanakkor a háziúr kártérítési kötelezettsége is limitálандó volna, azaz a bérlet megszűnése után egy bizonyos idő múlva (pl. 5 év) már jogában álljon a helyiséget ugyanolyan vagy hasonló üzem céljaira kiadni.

Ha a háztulajdonos a bérlet lemondásakor új, magasabb bérű szerződéssel kínálja meg a bérlőt, ha ez a bér nem haladja meg a méltányosságot, megszűnik a kártérítési kötelezettség. A bérleménynek a bérlő üzleti tulajdona által előállított értékfelettel nem vehető a méltányos bér megállapításánál alapul. Hogy a felkínált bér méltányos-e, azt megegyezés hiányában a bíróság hivatott eldönteni, amelyet bármely fél megkérdézhet.

Ha a felmondás feltétel nélkül történt, vagy megegyezés nem jött létre, a bérlő kártérítési igénye attól az időponttól veszi kezdetét, amint az új bérlő vagy a háztulajdonos maga ugyanazon, illetve hasonló üzem folytatását megkezdte.

ad. 2. Ha a bérlet megszűnésével a bérlőt a normális költözködéskor előálló kárt lényegesen túlhaladó károsodás éri, az 1. pontban meghatározott kártérítési igénynek van helye, amennyiben a bérleti szerződés 10 év óta fennállott. Ily esetekben a bérlő köteles meghatározott időre szóló bérszerződés esetében a szerződés lejártá előtt 6 hónappal a szerződés meghosszabbítása iránt való igényét a bérbeadónak bejelenteni. Határozatlan időtartamra kötött bérszerződés esetében a bérlő köteles ezen igényét a bérbeadónak 1 hónapon belül bejelenteni, amennyiben a felmondás egy évnél rövidebb határidőre történt. 2 hónapon belül, amennyiben a felmondás határideje 1 év, vagy ennél hosszabb idő. Amennyiben a felek nem tudnának megegyezni, a bérlőnek jogában áll a bíróságot megkeresni, amely meghatározza egyrészt a kártérítési összeget, másrészt a méltányos bért. A bérbeadónak jogában áll a kártérítési összeg, illetve újabb bérszerződés megkötése között választania. Amennyiben a felek másképp nem rendelkeznek, ezen a bíróság által megállapított feltételű szerződés tartama, ha az alapszerződés határozatlan tartamú: 5 év. Amennyiben az alapszerződés határozott

Hattyu gőzmosó és fehérnemű
kölcsonzó vállalat
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül
berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

M o e z n i k - m u s t á r legyen minden asztalon!

Parkettái Jakab Józsefnél

lerakását és javi-
tását végeztesse

Bulyovszky ucca 32 Telefon: 1-146-31

időtartamra szól, ez irányadó az új szerződés érvényességi idejére is.

Ha a felek megegyeztek új bérleti szerződés megkötésében, de a feltételek iránt megegyezés létre nem jött, megkereshetik a bíróságot, amely kötelezőleg megállapítja a méltányos feltételeket. A feltételek megállapítása érdekében bármely félnek jogában áll a bíróság döntését kérni.

Mind az első, mind a második pontban szabályozott esetben megszűnik a bérlő minden igénye, ha az eredeti szerződésben foglalt kötelezettségeinek lényegesen megkésve vagy egyáltalán nem tett eleget."

*

Örömmel üdvözljük a budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának ezt a kezdeményezését, amely nálunk az első komoly lépés az üzleti tulajdon védelmének biztosítására. A javaslat az érdekképviseletek és így különösen a kamaraszakosztályai és közgyűlése alaposan meg fogják vitatni, mielőtt az a kormány elé kerülne. Fenntartjuk magunknak, hogy erre a kérdésre még visszatérjünk, addig is olvasóink szíves hozzászólását e fontos kérdéshez.

Készül az ipari novella végrehajtási rendelete

Az ipari novella, amint azt már hetekkel ezelőtt megírtuk, július 15-én fog életbelépni. A végrehajtási rendelet tervezetén már hetek óta dolgozik az iparügyi minisztérium, továbbá a kereskedelemügyi, a belügyi és a földművelésügyi minisztériumok, mint-hogy a törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtása az utóbbiak hatáskörébe tartozik.

Az ipari novella 16. §-a, amint ismeretes, felhatalmazza az iparügyi minisztert, hogy a kereskedők megrendelés felvételi jogát megszüntető rendelkezés hatályát a törvényben említett cipő, férfi- és fiúruha, női- és leánykaruha, valamint szőrmekereskedő szakmán kívül más szakmákra is kiterjeszthesse, továbbá, hogy megállapítsa azt az időpontot, ameddig a megrendelés felvételére eddig jogosult kereskedők ezt a jogukat gyakorolhatják. Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy a végrehajtási rendelet további kiterjesztésről fog intézkedni és az átmeneti időt igen rövidre fogja szabni. Ezekkel a hírekkel szemben Az Üzlet beavatott helyről úgy értesül, hogy az ipari novella végrehajtási rendelete a megrendelés felvételi jog megszüntetését nem fogja újabb szakmákra kiterjeszteni és az átmeneti idő legalább két év, esetleg még hosszabb lesz.

A kiterjesztés kérdése egyelőre egyáltalán nem időszerű, mert az iparügyi minisztérium először meg akar győződni a törvényben már megállapított korlátozások hatásáról és eredményességéről.

Milyen legyen a jövő ipartestülete?

Bornemisza Géza iparügyi miniszter nagy nyilatkozatot adott a magyar iparpolitika legközelebbi feladatairól. Azt mondta, hogy a gazdasági helyzet javulóban van. A nyolcórás munkaidő, a legkisebb munkabér bevezetése a legjobb eredménnyel jártak. Majd rátért az ipartestületek szerepére s ennek során a következőket mondta:

— A jövő ipartestületének működése négyirányú lesz: adminisztratív, kulturális, szociális és gazdasági. Az adminisztratív teendőket a jegyző látja el. Az ipartestületi jegyzői tanfolyam útján gondoskodik a kormány arról, hogy az ipartestületi hálózat észszerű kiépítése után ipartestületi jegyző csak az lehessen, aki a kézművesipar problémáinak ismeretéről bizonyosságot tett. A kulturális feladat rendkívül sokirányú lesz. Csak néhányat említek meg: tanoncnevelés, könyvtárak létesítése, önképzőkörök alapítása, csereakciók és általában az egészséges közszellem, az üzleti és kari tisztesség ápolása. A szociális rész két feladatkörre tagozódik: az egyik a nehéz helyzetbe jutott, kiöregedett önálló iparosokról és hozzátartozóikról való gondoskodás, a másik pedig a tanoncokra és segédekre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése. Az ipartestületeknek kellene gondoskodniuk arról, hogy a tanoncok a novellában biztosított két heti nyári szabadságidejüket egészségük és szellemük felfrissítésére fordíthassák. Az ipartestület gazdasági hivatása lesz a gazdasági szervezkedés előmozdítása, kollektív propaganda és reklám megszervezése, közös anyagbeszerzés, tökéletesebb termelés propagálása és egyéb gazdasági vonatkozású tennivalók.

Megnyitlak a
Balatonnál

**SIOFOK
KESZTHELY
BALATONELLE
BALATONALMADI
BALATONSZEMES**

MEINL GYULA
r.-t.
idényfiókja

Tisztázzák az áruház fogalmát

Az ipartörvény novellájának 17. paragrafusa korlátozta az áruházak bővítését és új áruház létesítését külön miniszteri engedélyhez köti. E fontos rendelkezés végrehajtása természetesen nem lesz egyszerű dolog, mert hiszen az a kérdés: mi az áruház? tulajdonképpen meg sines állapítva.

A Kereskedelmi és Iparkamara szeretné elérni, hogy ne az ipartörvény novellájának végrehajtási utasítása intézkedjék e kérdéstről, vagyis ne ezzel a végrehajtási utasítással egyidejűen lépjen életbe az áruházakra vonatkozó rendelkezés. Külön rendeletben kell foglalkozni e kérdéssel, amely az áruházak fogalmát, üzletkörét tisztázná. A Kereskedelmi és Iparkamara szakemberekhez fordul az áruházak fogalmának tisztázása végett.

Igen érdekes javaslat érkezett be e felkérésre *Aczél László* kamarai tagtól, aki konkrétan foglalkozik a kérdéssel és felállítja azokat a szempontokat, amelyeknek fennforgása esetén áruházról lehet beszélni. Megállapítja, hogy a kereskedelmi alkalmazottak száma, az áruház forgalma, az áruházban forgalmazott árucsoportok száma és az áruház terjedelme mértékadók. Mindezeket konkrétan is számbavéve, azt a kereskedelmi üzemet javasolja áruház fogalma alá sorolni, amely legalább száz kereskedelmi alkalmazottat foglalkoztat, évi 2 millió pengő forgalmat ér el, kereskedelmi vállalatában legalább három különböző árucsoporttal foglalkozik és áruházi épülete 1500 négyzetméter területet foglal el. Vidéki áruházaknál e megállapított mérték felét tartja minimális áruházi határként megállapíthatónak.

Értesülésünk szerint ezeket a javaslatokat a Kereskedelmi és Iparkamara most tárgyalás alá veszi és állásfoglalását felterjesztéssel tárja a miniszter elé.

Hivatalos rész

FIGYELMEZTETÉS!

Ismételten felhívjuk kartársaink figyelmét a legutóbbi napok folyamán kiadott különböző körlevelekre. Minthogy úgy a százalék megállapítására vonatkozó nyilatkozatok, valamint az árlapok beküldése végül pedig az egyes üzletek forgalmi adatainak megállapítása kartársainknak eminens érdeke, tisztelttel kérjük, hogy e felhívásunknak sürgősen az előírt határidőn belül megfellelni szíveskedjék.

Gyógyszerek forgalombahozatala a kávéházakban.

A Budapesti Gyógyszerész Testület a lefolytatott tárgyalások eredményeképp a következő körlevelet intézte saját tagjaihoz:

„Értesítjük, hogy a Budapesti Kávésok és a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületével megállapodást létesítettünk annak az anomáliának megfelelő rendezése érdekében, hogy a kávéházakban és vendéglőkben bizonyos gyógyszereket szolgáltatnak ki a vendégeknek. E megállapodásban hangsúlyoztuk és teljes egészében fenntartottuk a gyógyszertáraknak azt a törvényben biztosított kizárólagos jogát, hogy gyógyszereket a gyógyászati cél elérésére szükséges adagokban csak gyógyszertáraknak szabad kiszolgáltatni. Mégis, mivel a kávéházak

és vendéglők vendégeinek kényelmi szempontjait és egyéb érdekeket nem lehetett teljesen figyelmen kívül hagyni, a kérdésnek úgy a gyógyszerészeti kar, mint az említett iparok érdekei szempontjából egyaránt kielégítő megoldására a következő megegyezéseket létesítettük:

1. Csak elsősegélyképpen és csak fejfájás ellen használt gyógyszereket, u. n. antipyretikumokat szabad kiszolgáltatni zárt csomagolásban.

2. A zárt csomagolásnak a kiszolgáltató gyógyszerészeti cégnyomásával vagy bélyegzőjével kell ellátva lennie.

3. A gyógyszereket minden kávéháznak vagy vendéglőnek egyik legközelebbi gyógyszerertárból kell beszereznie, tehát csakis az egyik legközelebbi gyógyszerészeti címkejével vagy pecsétjével ellátott csomagolásban szabad a vendégnek kiszolgáltatni.

4. A gyógyszereket a gyógyszerészeti árnál alacsonyabb áron forgalomba hozni nem szabad.

A kávéházaknak és vendéglőknek a zárt csomagolásban kiszolgáltató gyógyszerekért, engedmény nélkül, csak a megszabott rendes eladási árak számíthatók fel.

Felkérjük Kartársainkat, hogy e megállapodásban foglaltakat saját részükről is tartsák be.

H I R E K

Halálozás. Folyó évi június 27-én hosszas szenvedés után elhunyt ipartestületünk és adóközösségünk közel egy évtizeden át volt érdemes tisztviselője, *Tomsányi Lajos* élete 54-ik évében. A megboldogult nagy lelkiismeretességgel és szorgalommal végezte dolgait és iparunk körében általános megbecsülésnek és szeretetnek örvendett. Halálát özvegye és két gyermeke gyászolja. Temetése június 30-án délután 5 órakor ment végbe a Farkasréti temető halottas-házából.

Gyászbeset. Mély részvét kísérte vasárnap, június 21-én utolsó útjára *Kunstädter Adolfot*, a Kunstädter Hírlapelőfizetési Iroda társfőnökét. Hirtelen betegség ölte meg ezt a nemrég még életerős, vidám embert, akinek talpig hecsületes, jókedélyű lényre rendkívül népszerű volt kávék kartársaink körében is. Az általa 45 éve alapított üzletet a megboldogult szellemében vezeti tovább veje: *Schwarz Sándor* úr, aki különben is már több, mint 20 éve vett aktív részt, mint társfőnök az üzlet vezetésében.

Polgármesteri jóváhagyás. A székesfőváros polgármestere 52.203—1936. számú végzésével az ipartestület 1935. évi zárószámadását, vagyonszerlegét, valamint 1936. évi költségvetését jóváhagyta és megerősítette.

Nyári szünet. Ipartestületünk előjárósága nyári szünetre való tekintettel, úgy mint az előző években is, legközelebbi ülését amennyiben időközben az események nem teszik szükségessé — f. évi szeptember hóban fogja megtartani, amikor az előjárósági tagok e célból külön meghívót is fognak kapni.

OTI-tárgyalások szállodakölesönök ügyében. Tárgyalások folynak az OTI szállodakölesönök ügyében. Az igénylések elbírálására kiküldött bizottság a napokban tartott ülést. Értesülésünk szerint ezen az ülésen Nyiregyháza szállodakölesőne, továbbá síófoki egymilliópengős szállodahiteligénylés volt napirenden.

A bizottság — értesülésünk szerint — csak tárgyalta ezeket az igényléseket, de végleges határozatot nem hozott. Rövidesen már döntésre érnek meg szállodakölesönügyek.

Mi készítette arra, hogy Budapestre jöjjen? Megvizsgálják az idegenforgalmi propaganda hatását. Igen érdekes munkát kezdeményezett a Kereskedelmi Kamara. Meg akarja vizsgáltatni, hogy az idegenforgalmi propaganda hatásos-e és melyik az a propagandaeszköz, amelyik a legalkalmasabb vendégeknek Magyarországra hozására.

A propagandaanalízist a Magyar Gazdaságkutató Intézet és a Kereskedelmi Kamara együttesen végzik. Egyelőre ezer Budapestre érkező idegentől fogják megkérdezni, mi készítette őket az utazásra, hallottak-e Budapestről, olvastak-e róla, a propagandának melyik eszköze kapta meg figyelmüket.

A propaganda-analízisbe bekapcsolt ezer idegen természetesen csak egyéni utas lehet. Kihagyják tehát ebből a munkából az utazási akciók során érkezőket, valamint azokat, akik üzleti okokból látogatnak el Budapestre. A munka eredményét a Magyar Gazdaságkutató Intézet és a Kereskedelmi Kamara publikálják a következtetésekkel együtt.

Természetesen a külföldi utasok kikérdezésére valami nagyon ügyes és kellemes formát kell kitalálni, mert még odahaza sem szereti senki a statisztikai alanyként való szereplést.

A világ kakaó-termése. Az egész világon termelt kakaó a múlt esztendőben 634.000 tonna volt az előző évi 358.000 tonnával szemben. A világ kakaófogyasztása kerek százszázalékos emelkedést mutatott, 565.000 tonnáról 618.000 tonnára emelkedett a fogyasztás ennek ellenére kakaóban ismét túlprodukcióna lehet számítani.

Hatszázhuszszor tea. Pekingben nemrég ősi kínai mintára megnyitották a teaiskolát, amelynek célja a teakultusz ápolása. Ebben az iskolában olyan teakóstolók tanítanak, akik szakmájuknak valóságos mesterei, amennyiben megvan az a képességük, hogy

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávéizesítő. ■ Kérje mindenütt!

Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.,

a kereskedelemben előforduló minden teafajtát megkülönböztessenek és pontosan megállapítsák, milyen teafajtról van szó. Kínában nem kevesebb, mint hat-százhusz különböző teafajtát ismernek és a teakóstoló ezek mindegyikének zamatát képes a többtől megkülönböztetni. Hogy ezen a területen megőrizzék a régi tradíciókat, megnyitották ezt a teaiskolát, amely máris nagy látogatottságnak örvend.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1955. évi jelentése átfogó képét adja a magyar kereskedelemnek és iparnak. Ez alkalommal először az általános rész szerkesztése teljesen egyöntetű szempontok figyelembevételével történt és az abban adott kép a szokottnál átfogóbb szempontokat érvényesítve, melyenjáró tájékoztatást, egységes képet ad a pénzügyekről, kereskedelemről, ipar, szociálpolitika, közlekedésügy és szakoktatásról. A jelentés különös része az egyes kereskedelmi és ipari szakmák helyzetéről tájékoztat bőséges statisztikai adatközlésekkel. A jelentés a szokottnál terjedelmesebb és az anyag szép feldolgozásáért a Kamara tisztviselőkarát elismerés illeti meg.

Gyógyfürdőt építenek Békéscsabán, ahol megvizsgálták a gyógyvizű kutat, amely a hajdúszoboszlói vízhez hasonló vizet, valamint metángázt hoz felszínre. A nagy hőfokú és bővizű artézikut a reumatikus és csúzos betegségek ellen bizonyult kitűnő gyógyhatásúnak.

Új idegenforgalmi látványosság Győrött. Az Erzsébet-téri ház felső kazamatáit vársörözőnek kívánják átalakítani, ami, ha megvalósul, igen érdekes és vonzó idegenforgalmi attrakció lesz, amit csak növel az a terv, hogy az alsó-kazamatát, az ugynevezett Ivánházát, a régi várbörtönt ismét vissza akarják állítani eredeti formájában, mint idegenforgalmi látványosságot.

A debreceni gyógyszálló ügye abban a stádiumban van, hogy nemsokára kiírhatják a tervpályázatot. A számítások szerint már kora ősszel megkezdődnek az építkezési munkálatok, úgy, hogy a gyógyszálló még ebben az évben felépül.

Szálloda — kizárólag hölgyek számára. Talán az egész világon páratlan a maga nemében az a szálloda, mely most épül Kopenhágában. Ez a szálloda ugyanis kizárólag nők számára készül. Ehhez képest az építkezési és berendezési terveket is építésművésznők és iparművésznők készítették. El lehet képzelni, milyen puhán fényűző lesz itt minden.

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likőr különlegességek, főzelék és gyümölcs konzervek

Springut Henrik tojás-
utóda **Öfner Márton** nagykereskedő

Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Budapest, VI., Vasvári Pál uca 10. — Tel.: 1-217-54.

Alapítva: 1885.

HENNEFELD

Jégszekrénygyár

Alapítva: 1885.

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos
fagylalkészítőgépek és konzervátorok.

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 1-120-26

BERGER S.

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó

Budapest, VI., Hegedüs Sándor ucca 27.

Telefon: 1-204-82.

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

NAGY ERNŐ

Csokonai-utca 12.
Telefon: 1-330-68.
Modern la. kivittel

Olcsó árak! — Olcsó árak!

Címfestő

SZEGÉNYSÉGI BIZONYÍTVÁNY az olyan

NIKOTEX-LÁDA

amelyben nincsen bőségben

NIKOTEX

SZIVAR ÉS CIGARETTA.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat
minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút
sarok.) Telefon: 1-378-69.

NAGY IGNÁC

placcfelszerelési
cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk,
szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 84-3-39. — Üveg és porcellán.

Kantos testvérek r. t.

festő, mázoló és
tapétázó iparüzem

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5. — Tel.: 1-194-51, 1-185-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázoló és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait
palackozva és hordótételben.

Steiner és Szimper

szobafestők, mázoló, dísz- és templomfestők.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 57. — Telefon: 1-306-29.

SIDOL fém-, ablak- és márvány-

tisztításra a legalkalmasabb!
Gözl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R.-T.
Budapest, XIV., Cserei-u. 14. Telefon: 96-6-86.

Írógépet

irodájába, üzletébe, otthonába
legolcsóbban Édes és Deesy-
nél vehet. Alkatrészek, kellekek, karbantartás,
javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 1-442-24

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,

Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.